

A válás megelőzése

Sajnos nem olyan jelenségről van szó, mely csak az egyházon kívüliek életében jelenik meg. Egyházon belül, akár a lelkészek magánéletét is érintő kérdéstről van szó. **12. oldal**

Miért imádkozunk?

Sokan azt gondolják, hogy a hosszabb imádságban többet kérhetnek. De hát miért kellene – mint manapság szokás – egyre többért könyörögni Istenhez? **14. oldal**

10 évre ítélt iráni keresztyének

Az Iszlám Forradalmi Bíróság összesen negyvenévi börtönre ítélte Youcef Nadarkhani protestáns lelkészt és három társát. **15. oldal**

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2017. SZEPTEMBER • 28. évfolyam 17-18. szám • Ára 3 lej

Állj elő az Igével!

Alkalmas és alkalmatlan időben, mondja Pál apostol, amikor Isten gyermekeit biznyságtetésre, misszióra és hitvallásra bízta. Nem minden idő alkalmas a biznyságtetésre, és úgy tűnik, hogy egyre alkalmatlanabb a világ számára az Isten ígéjéről való biznyságtetés. A világban éppen fortyogó indulatok és sötét folyamatok láttán még keresztyénekben is kicsírázik a csüggedésnek ez a rettenetes gondolata: van értelme itt Istenről beszélni? Állj elő vele – figyelmezteti az Ő népét Isten. A hitvalló keresztyének hajlamosak a félrehúzásra, a közéletből való kivonulásra,

vagy éppen politikai áramlatok mellé való odahúzásra. Isten egyik magatartást sem ismeri, sem a félreállást, sem az odaállást. Isten gyermekei csak előállhatnak mindazzal, amit Uruk rájuk bízott. Ideje van ugyanakkor a szólásnak és a hallgatásnak is. Erre is az Ige figyelmeztet. Szólni, előállni csak az tud, aki előbb hallgatott, figyelt, Isten szava felé fordult. Így lesz teljessé Isten gyermekének élete: hallgat és szól, megáll és előáll, mint ahogy a szív dobog. Isten szíve az Ő gyermekei között dobog.

Keresztyénség és politika

„Minden lélek engedelmeskedjék a felettes hatalmaknak” (Róm 13,1). Vajon meddig érvényes az engedelmisség parancsa? Mi történik, ha a hatalom már nem „felettes”, hanem lealjasul? **4. oldal**

290 éves a herrnhuti Evangéliumi Testvéreközösség

Az evangéliumi szellemű herrnhutterek leginkább a közösség által 1731 óta folyamatosan kiadott *Losung*, a nálunk is sokak által mindennap használt bibliaolvasó *Útmutató* révén lehetnek ismerősek a magyar reformátusok számára. **5. oldal**

A legjobb nevelés a példaadás

Amikor az ember lát ötven kuruc vitézt és huszonöt kuruc lovasat vágatni, akkor valószínűleg megdermed, és azt súgja: ez csodálatos – mondja Gellért Gyula nyugalmazott lelkész-esperes. **6. oldal**

Szolgálat és elcsendesedés, elindulás és megérkezés

„Napkeltekor pedig elindult, és kiment egy lakatlan helyre. De a sokaság megkereste őt, odamentek hozzá, és marasztalták, hogy ne menjen el tőlük. Ő azonban ezt mondta nekik: Más városokban is hirdetem kell az Isten országának evangéliumát, mert ezért küldtettem. És hirdette az ígét Júdea zsinagógáiban” (Lk 4,42-44).

Csendesség és szolgálat – e kettő nagyon fontos volt Jézus Krisztus életében. Fontos ez az én életemben, és fontossá szeretné tenni az Úr a te életedben is.

A csendesség – az egész Szentírás beszédmódja szerint –, az Istennel való közösséget, a Vele való járást, a Reá figyelést jelenti. Ha pedig ez hiányos, töredékes, nem mindennapi, esetleg csak ünnepi, akkor a szolgálatunk is olyan-amilyen. Ez nemcsak az igehirdetés szolgálatára vonatkozik, de arra még inkább.

Ha nincsen Istennel való csendességünk, ha hiányzik a belső szobai csend, ha nincs imaéletünk, ha nem kérünk Istentől való vezettetést minden nap, akkor a szolgálatunk is olyan, akkor a szavunk is olyan! Akkor a mosolyunk sem mosoly, hanem vágni tudó gyűlölet. Akkor a békeségünk is békétlenség, s az örömünk sem igazi öröm. Még a szomorúság is ekkor csak testi szomorúság. Ott, ahol megvan az Istennel való csendesség, ott van lélek szerinti megszomorodás.

Jézus Krisztus az Ő szolgálatát abban a városban kezdte el, ahol felnőtt. Názáretben felolvas Ézsaiás könyvéből, majd így szól: „ma teljesedett be ez az írás a fületek hallatára”. Először elcsodálkoznak szavain, aztán már letaszítanak arról a hegyről a szakadékba, amely hegyre épült városuk. „Nem József fia ez?” „Testvérei, húgai nem itt élnek-e valamennyien?” Mit beszél ez közöttünk? Jézus nem kedves a maga hazájában!

Következő alkalommal azt látjuk, hogy tanítványainak kíséretében a galileai tenger északi partján elhelyezkedő Kapernaumban van. Az evangélisták – különösen Máté –, amikor arról szólnak, hogy Jézus elment Kapernaumba, úgy mondják, hogy „elment a maga városába” (Mt 9,1).

Szokása szerint bemege szombaton a zsinagógába, ott egy ördögi, tisztátalan lélektől megszállottat meggyógyít. Ráparancsol. Nem engedi, hogy az tovább gyötörje. Aztán estére érkezvén, amikor Simon házában van, akkor nemcsak szombatnapon hatalommal szóló Ő, Akit csodálni lehet, milyen hatalmasan szólja Istennek Igéjét, hanem rá tud parancsolni a hideglelésre, a nagy lázra is, amely Simon Péter anyósát gyötörte. Meggyógyítja őt is, s ez az anyós, idősödő asszony örömmel

szolgál. Milyen szép kép! Szinte csendéletet lehetne festeni!

Aztán a szolgálat nem fejeződik be, pedig már fáradt lehet Jézus! Ahogy a szombatnap események zajlanak, még égnek a szombati gyertyák, s egyre-másra hozzák betegeiket. Olyan csodálatos, hogy Jézus mindegyiket meggyógyította. Jézusnál nem úgy volt, mint a mai, 21. századi orvosoknál, hogy legfeljebb húsz vagy harminc beteget tudunk fogadni, s erre előre fel is kell iratkozni. Az Ő fogadóórája nincs betegek számához kötve. Rendületlenül, fáradhatatlanul mindegyiket meggyógyítja. Ebben a „mindegyik”-ben ott vagyok én is, és ott lehetsz te is!

Ránk vár Jézus. A történetben arról olvashatunk, hogy hozták betegeiket. Odavitték

A csendesség – az egész Szentírás beszédmódja szerint –, az Istennel való közösséget, a Vele való járást, a Reá figyelést jelenti.

őket. Így vigyük mi is Jézushoz beteg életünket, beteg szívünket! És Ő külön-külön mindegyikkel foglalkozik. Bizzuk rá magunkat Urunkra: „Jézus, ma Te foglalkozz mindenkivel! Te gyógyítsd külön-külön mindegyiknek a szívét, az életét, testét-lelkét, én nem tudom! Én erre képtelen vagyok, de Te megteheted!” A legnagyobb csoda ma is szemünk előtt történik. Mi ez? Az, hogy Jézus szíve nyitva van felénk. Csodaként éljük meg, hogy meggyógyultunk, de még hányan szorulnak gyógyulásra! Hadd vigyük azokat is Őelé, akiknek a helye ma üres! Hányan mondják ma is lelki betegeként: „Nem akarok jönni, nem akarok valakinek a szemébe nézni, nem akarok vele kezemet fogni...”?

A szeretetlenségnek, a dühnek a betegségét nem kaptad el? Annak a bűnnek a lánc, a béklyója nem fogott meg? Vajon nincs olyan testi-lelki nyomorúság, amiből téged nem kellene kigyógyítson?

Vajon a szolgálat rendjén, az igyekezet buzgóságában csillagos tízesre tudná az Úr Jézus ezt az Ő református nyáját vizsgáztatni? Vajon minden rendben van bennünk meg közöttünk? „Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok” (Jn 13,35). Félre tudsz tenni már mindent? Vagy dacolsz, s kemény maradsz? Hallván hallasz, és mégsem értesz? Megkeményedett ennek a népnek a szíve, megkövéredett a mi nyakunk?! S Ő mindegyikkel foglalkozik, mindegyik betegnek áldott orvosa lesz.

Másnap korán reggel, amikor a nap fölkel, Ő már kinn van a pusztában, lakatlan helyen. Az apostolok még szunyókálnak, Kapernaum népe még alszik, Isten népe még alszik, s Jézus a szombati napot követő reggelen, a hét első napján, azon a vasárnap reggelen Ő kint van egy pusztában helyen. Mit keres ott? Sós kát, erdei mézet? Nem! Ő az Atya akaratát keresi, Vele jár, Rá figyel. Mit kell cselekednem? – ezt keresi.

Kietlenség, pusztaság, egyszerűség, puritánság – mennyi áldás volt felmenőink, a mi népünk életében is ilyen, s hasonló helyzetekben? „Egyszerűvé formálj, belső lelkiképpen, békességben, csöndességben. Tisztogasd meg szívem, tisztaságod lássam Lélekben és igazságban” – énekeljük. Sokszor nekünk nem kell ez az egyszerűség, nem kell ez a kietlenség és pusztaság – de javunkra van! Jól tudja Isten, mi a hasznosabb, mi a jobb. Amiért ma még zúgolódnál, pont az lesz javadra. Nem tudom megmondani hogyan, tőlem ne várd, Ő jobban tudja! Ő a bölcsesség fejedelme.

Így szólt egykor József is: „Ti gonosz gondolatok ellenem, de Isten azt jóra fordította.” (2Móz 50,20) És ha az Isten jóra gondolja fordítani jövőnket – csak-hogy még nem értjük útját –, akkor miért zúgolódunk ellene? Neki megvan a terve, és Ő jobban tudja! Hát ebbe kapaszkodjak: az Ő mindig jól tervező karjaiba! Kint van a pusztaságban, a kietlenségben Jézus, akinek a szavában hatalom volt, s szavának ma is hatalma van. Ahogyan ott, akkor a gonosz szellemek felett, a láz felett, de a tömegek felett is. Unszolják, marasztalják, nem engedik, hogy tovább menjen, de szavának hatalma volt ott, és hatalma van ma is. A kérdés csak az, hogy szava megérintett-e már? Rácsodálkoztál-e már arra az erőre, hatalomra, amely az Ő szavaiban van?

Jézus nem a népszerűséget, hanem az engedelmisséget keresi. Az áldozatnál is sokkal értékesebb Isten előtt az engedelmisség

Vajon a szolgálat rendjén, az igyekezet buzgóságában csillagos tízesre tudná az Úr Jézus ezt az Ő református nyáját vizsgáztatni?

– hirdették a próféták is. Te azt mondod: én annyit szolgáltam, annyi jót tettem, s mégis ez, meg ez is ott van az én életemben. Csak légy engedelmes! Hát érdemlünk is valamit? Semmi nem érdemből, hanem kegyelemből adatik.

Aztán rácsodálkoztam arra is, hogy a kapernaumiak éltek a lehetőséggel, hogy ott van Jézus közöttük. Valami elindult az ő szí-

vükben. Vágytak arra, hogy Jézus ott maradjon, ott legyen velük. Mikor már reggel lett, elmennék Simon házához, de nincs a Mester, nincs a Gyógyító. Aztán a sokaság felkereste Őt, és Hozzá ment. Nem ketten-hárman, egy egész sokaság. Kimegy a tömeg egy pusztá helyre.

Mi eljövünk egy szép, kényelmes padokkal felszerelt templomba, ott pedig egy egész sokaság keresi Jézust a pusztá helyen. Engem ez megszegyenített. Vannak ma is, akik több órát gyalognak, vagy utaznak, hogy eljussanak egy istentiszteletra, mi pedig pár száz méterről is nehezen jutunk el. Van-e Jézus-keresés a mi életünkben? Nélküle szegény az életem. Nélküle nem tudom elképzelni a következő napot, a következő hetet. Bárcsak ilyen Jézust-kereső sokasággá tudnánk mi is lenni!

„És tartóztaták Őt.” Nem szeretjük azt, amikor kinyújtja kezét a rendőr, és megállítja a gépkocsit. Hevesebben ver ilyenkor az autóvezető szíve. Amikor feltartóztatják az utast – „vajon most mi lesz? – kérdések tevődnek fel. Jézust egy adott ponton a sokaság feltartóztatja útjában. Marasztalják Őt, és nincs is ebben semmi rossz! Mint az emmausi tanítványok, akik kérik, hogy „maradj velünk, mert immár beestvéledik, és a nap lehanyatlott!” Akik végighallgatták szavait, azok szeretnék még hallgatni Őt.

Jézus nem durva, nem kioktató, egyszerűen megérteti velük, hogy ahogyan ők örülnek a szabadításnak, a gonosz lelkek eltávolításának, akiket Ő elnémított, hogy ne azok hirdessék az Ő istenfűségét – hiszen rájuk parancsolt „némuljanak el” –, immár azt szeretné, hogy az Ő népe, az Őt kereső sokaság tagjai, a meggyógyítottak, mint Simon anyósa, szolgáljanak Néki. A te meggyógyított életed is ilyen örömmel szolgáló élet legyen!

Keresik, megtalálják, tartóztatják Őt. Kérik, hogy ne menjen el tőlük. Vajon ez a kérés ott van-e már a mi életünkben? Ott van-e a mi gyülekezetünk mindennapjaiban? Jézusunk, Te ne menj el tőlünk! Maradj itt közöttünk, Te légy a mi Pásztorunk, Te vezérelj, Te taníts! Vezess Jézusunk, Véled indulunk!

Ezt tanuljuk meg Jézustól: minden élethelyzetben ráfigyelni, ráhangolódni a mennyei Atya akaratára. Akkor már nem hangulatfüggő emberek leszünk, hanem állandóan Istennel járhatunk, s Ő megerősít, csodálatosan megmutatja utunkat.

Jézus más városokba és falvakba indul innen, mert ezeknek is hirdetni kell Isten országát. Isten országának hatalmas beszédével szól sok helyen ennek az országnak a Királya. Az Ő királysága, az Ő hatalma nem korlátozódik csak Kapernaumra, erre a halászávárosra. Sok a beteg még, sok a megszabadulásra vágyó, az örömtelen, a békesség nélküli. Számukra hirdettetik az örömhír. Másoknak is szüksége van az evangéliumnak! A melletted ülőnek, az innen hiányzóknak is!

Van itt egy nagyon fontos ige: „egyéb városoknak is hirdetni *kell* nekem az Istennek országát, mert azért küldettem”. A német „muss”, muszaj kifejezés sokatmondó számunkra is. Nos, ez a kell, ez a muszaj mennyire van ott bennünk is? – Nekem most oda kell mennem! Nekem most dolgom van, nem

érek rá! De lehet ezt másként is mondani, jézusi lelkiülettel: – Nekem most evangéliumot kell hirdetnem, és nem mást! Sok kiégett lélek vár az Isten szeretetéről szóló jó hírről, és nekem ott kell lennem mellettük!

Milyen tanács van az Igében? Bízunk kereső tekintetere, utánamenő szeretetere azt, aki nincs közöttünk! Ördögi fogságban lévők felé küld az Úr, olyanokhoz, akik még nem tudnak örülni a Krisztusban, mert nincs békességük a Krisztusban. Krisztusban megújítottként lehetek csak alkalmas a szolgálatra. Ilyen átváltozás történik ott a pusztában, a kietlenségben Jézus körül a sokaság tagjaiban. Megértik, hogy Néki mennie kell. Szolgálati terét nem lehet lezsugorítani, lecsökkenteni csak Kapernaumra. Nem beszél rá az ottmaradásra. Ő a mennyei Atyára figyel, nincs kötve egy embercsoporthoz vagy helyhez. Küldetése minden ember felé szól. Egész Galilea majd Júdea zsinagógáiban ott látjuk Jézust, aztán kinn a mezőn, hegyen, tó partján, ahol éppen csak alkalom lesz az evangéliumot hirdetni. A Magvető szórja a magot, ahol csak körbeveszik.

Kiváltképpen való alkalom volt ez a kapernaumiak számára, ez a szombat, meg az a másnap. Aki pedig nem szégyellte azt, hogy ő nyomorult, szegény, vagy vak, és beteg – sokan vannak, akik szégyellik ezt, vagy szégyellik, ha családjukban van egy nyomorult, egy beteg –, azt meggyógyította. Mit tettek? Hozták betegjeiket, meg a maguk nyomorult életét, ha járni tudtak. Az alkalmat kihasználták.

Ma bennünket sürget az Egyház Ura, a mi Megváltónk, hogy éljünk az alkalmakkal, mert a napok gonoszak. Hozzuk Elébe betegségeinket, de azt is, hogyha Vele való kapcsolatunk meggyöngyült, ha nincs olyan csendességünk, amelyet Jézustól tanultunk, aki a belső szobai csendet figyelmünkbe ajánlja. Az belső szoba akkor a kietlen pusztaság volt.

Jézus példát mutat végig, még a Gecsemáné kertjében is, ahogyan ott imádkozik: „mindazáltal ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen!” Ezt tanuljuk meg Jézustól: minden élethelyzetben ráfigyelni, ráhangolódni a mennyei Atya akaratára. Akkor már nem hangulatfüggő emberek leszünk, hanem állandóan Istennel járhatunk, s Ő megerősít, csodálatosan megmutatja utunkat.

Jézus így megy tovább: „és prédikál Galilea zsinagógáiban”. Nemcsak elhatározza, eldönti, nemcsak nagy szavakkal mondja, hogy nekem ide kell mennem, hanem azt is teszi. Hiteles. Megbízható. Isten akaratának cselekvője. Imádkozunk, hogy így legyen a mi életünkben is!

Keresztyénség és politika

„Minden lélek engedelmeskedjék a felettes hatalmaknak, mert nincs hatalom mástól, mint Istentől, ami hatalom pedig van, az az Istentől rendeltetett” (Róm 13,1). Vajon meddig érvényes az engedelmség parancsa? Mi történik, ha a hatalom már nem „felettes”, hanem lealjasul?

Kényes témát feszegetünk, amikor a keresztyének politikai szerepvállalásáról beszélünk, hiszen a keresztyénség történetében mindkét végletet megtaláljuk a politikához való viszonyulásban.

A korai keresztyénség olyan szinten állt ellen a római állam törvényeinek, hogy a római hadseregben való katonáskodás helyett inkább meghaltak a hitükért, és vértanúk lettek.

A reneszánsz korban a pápák evilági gazdagságra és hatalomra törtek. Földbirtokaik nagyságát, jobbágyaik és katonáik számát valamint fényűző életformájukat tekintve a főpapok semmivel sem maradtak el a világi főurak mögött. A reneszánsz pápákat gyakrabban lehetett látni harci öltözetben a katonáik élén, mint liturgikus ruhában az oltárnál.

Vajon közel kell-e engedni az egyházhöz a politikát, kell-e hagyni, hogy összemossdjon a kettőt? Vajon kell-e a keresztyéneknek politizálniuk, vagy ha igen, milyen mérték-

Mivel a politika időnként nagyon visszás, betarthatatlan ígérekkel teletűzdelve, nincs keresnivalója a templomainkban bármennyire is beengedtük már oda.

ben? Ki az, aki meg tudja húzni a határt, és ki az, akire hallgatni kell?

Ma egyszerre van meg a politikai egybemosódás és a politikamentesség a keresztyénségen belül. Vannak vallások, amelynek tagjai szavazóurnák elé sem járulnak, és visszautasítják a katonaságot, míg máshol megtaláljuk a vallási vezetőket a parlamenti vezetésben, vagy olyan vallás is van, mely Magyarországon egy politikai párt kizárólagos szavazóbázisa volt korábban.

Istennek van beleszólása a politikába és az Őszövetségben a próféták voltak a szócsövei, akiken keresztül irányította a királyokat. Isten alakíthatja a politikát, formálhatja a politikusok gondolatait, lelkét keresztyén értékek felé irányíthatja, vagy akár meghagyhatja szívük keménységét, amikor lábbal tiporják a keresztyén értékeket.

Jézus nem avatkozott bele a politikába, viszont adózásra szólította fel a népet. Jézus a

szeretetével formálta a közösségeket, de nem irányította az aktuálpolitikát. Fölötte volt ezeknek.

A keresztyén ember bele van tagolódva egy ország életébe és kötelezőek rá az illető ország törvényei. Nem tisztességes az adócsaló keresztyén például. Azért teszem hozzá, mert hallottam keresztyén embertől olyan megnyilvánulást, hogy azért nem adózik tisztességesen, mert az állam vezetői nem jól használják fel a pénzt, így tőlük lopni nem bűn. Hát valahol itt kezdődnek a ferdülések.

Az egyház feladata Istenhez vezetni a népet. Ha ezt szem előtt tudja tartani, nagyot nem hibázhat a közéletben. Mivel a politika időnként nagyon visszás, betarthatatlan ígérekkel teletűzdelve, nincs keresnivalója a templomainkban bármennyire is beengedtük már oda.

A politika nemes értelmében nem rossz, hiszen közösséget, népet, nemzetet szolgál. Így ha a politikával gond van, az a politikusok miatt lehet csupán. Ha a politika jól működik, a céljai sok esetben megegyeznek az egyház céljaival abban az értelemben, hogy szolgál.

Kapcsolópont lehet a keresztyénség és politika között a nemzetiségi kérdés. A reformáció óta egyházunk a magyarság megőrzésének fontos helye. Kiemelkedő szerepet tölt be a Kárpát-medencei magyarság nyelvének ápolása, hagyományainak őrzése szempontjából. Szórványainkban a magyar programok szinte kizárólagos szervezője a református egyház.

Ezért ha egy szervezet, mely lehet civil, vagy akár politikai is, aki a magyarság érdekeit képviseli, segítséget kér, az egyház-

nak kötelessége támogatni, hiszen az egyháznak helye van minden közösséget szolgáló munkában.

Különbséget kellene tenni az egyház politizálása és a keresztyénség mint hívő emberek politizálása között. Az egyház nem lehet politikai pártok eszköze, de felhívhatja a figyelmüket a keresztyén értékek megőrzésére. Az egyház nem lehet egy politikai párt kiszolgálója, de segíthet nemes célok elérésében. A keresztyén ember pedig tagja egy közösségnek, amelynek lehet aktív, akár politizáló vagy tisztviselő tagja. Így fontos, hogy beszédével, cselekedeteivel olyan értékeket képviseljen, melyeket Krisztus tanított. Ha nem is tudja megváltoztatni a világot, de is viselkedésével példát kell mutatnia.

Kálvin János, amikor genfi prédikátor volt, az egész város erkölcsi életét megváltoztatta és beültette a keresztyén életmódot a hétköznapiakba.

Van ennek a kérdésnek egy fordított változata is, mi van akkor, amikor a politikusok szájából aktuálpolitikai érvként előkerül Jézus tanítása. Mindig azt kell látni, kinek milyen céljai vannak. Ahol a célok nemesek, ott helyük van a keresztyéneknek, ahol hatalmi játszmák zajlanak, az nem az a hely, ahol nekünk keresnivalónk lenne.

A keresztyénség, ezen belül az egyházak küldetése pedig egyértelmű: „Úgy fényljék a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat” (Mt 5,16).

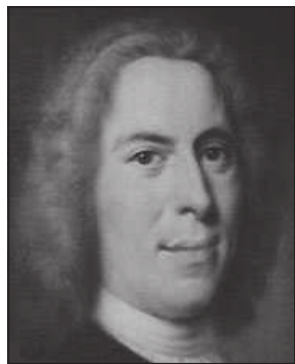
Jézus Urunk azt mondta, hogy adjuk meg a császárnak, ami a császáré. De mi a császáré, amit adhatnánk neki? Ha igazságosan ítél, előmozdítja a jót és megvédi az igazságot, akkor megadjuk neki az engedelmséget. De ha nem a jót és az igazságot szolgálja, akkor csak egyet adhatunk a császárnak: ellenállást.

290 éves a herrnhuti Evangéliumi Testvérközösség

Az evangéliumi szellemű herrnhuterek leginkább a közösség által 1731 óta folyamatosan kiadott *Losung*, a nálunk is sokak által mindennap használt bibliaolvasó *Útmutató* révén lehetnek ismerősek a magyar reformátusok számára.

1722-ben néhány protestáns hitéért üldözött cseh és morva menekült érkezett a németországi Oberlausitzba, ahol – a pietista beállítottságú Zinzendorf gróf védelme alatt – saját telepet alapíthattak Herrnhut (magyarul: „Úr oltalma”) néven. Hamar híre kelt, hogy van egy hely, ahol szabadon, az üldöztetéstől való félelem nélkül, a sola Scriptura – egyedül az Írás – elve mentén gyakorolhatják hitüket a protestánsok. Alig telt el öt év érkezésük után, és már kétszázan éltek „az Úr oltalma” alatt. Nemcsak üldözött lutheránusok, kálvinisták, hanem más protestáns csoportok is.

A herrnhuti telep eredeti tulajdonosát, Nikolaus Ludwig Zinzendorf grófot a nagyanyja nevelte fel. Az igen korán eszmélő ifjúra nagy hatással volt keresztapjának, Philipp Jacob Spener teológusnak, heraldikusnak a munkássága, akit a német pietizmus megalapítójaként tartunk számon. A gróf 1710-től

Zinzendorf gróf

1715-ig Halléban tanult, s itt a pietizmus másik jeles képviselőjének, a Luther számos követelését magáévá tevő és azok gyakorlati megvalósítására törekedő August Hermann Franckének a tevékenysége szilárdította meg a hitét. A pietizmus, ez a szelíd kegyességi mozgalom volt igazán nagy hatással Zinzendorfra, aki wittenbergi jogi vizsgáinak letétele után hallatlan lelkesedéssel, elszántsággal vetette bele magát az ellenreformáció elől menekülőkkel, a más hitmeggyőződést vallókkal egy ima- és életközösség szervezésébe.

A hatalmas szervezőmunkával párhuzamosan Zinzendorf folyamatosan képezte magát, elvégezte a teológiát (evangélikus lelkésszé, később pedig püspökké is szentelték). De mindeközben 1727. augusztus 13-án ünnepélyesen kimondatott az Evangelische Brüder-Unität, vagyis a herrnhuti Evangéliumi Testvérközösség megalakulása, amelyet az első úrvacsorai együttlét ünnepelésével kötöttek egybe.

A közösség mind nagyobb hírnévre tett szert, önálló, de a lutheránus egyházzal mindvégig egységben maradó ökumenikus mozgalomként. Közben persze voltak azért hullámvölgyek, azonban Zinzendorf kitartó hittel felül tudott kerekedni ezeken. Akkor

is, amikor 1736-ban a „túlzott önállóság” okán mintegy tíz évig száműzetésbe kényszerült Szászországból. De ezt az időszakot is gyümölcsözően tudta felhasználni: misszióra. Livónia (Lívföld, ma Észtország, Lettország), Anglia és Észak-Amerika – ezek voltak a gróf és vele útra kelő testvérek számára az első missziós állomások.

Ez idő tájt találkoztak össze a testvérek egy hajóút alkalmával az ugyancsak missziós úton lévő brit igehirdetővel, John Wesley-vel. A metodizmus későbbi „atyjának” személyes üdvözlésére óriási hatást

John Wesley

gyakorolt ez a találkozás: Wesley olyannyira a hatása alá került a herrnhuti „morva atyfiak” lényéből áradó, egyszerű, de élő hitű, határozott kereszténységnek, hogy 1738-ban el is utazott Herrnhutba, hogy személyesen győződjék meg a testvérek életviteléről. Naplójában írta: „Remélem, hogy ezekkel a megszentelt életű emberekkel való társalkodás, akik maguk voltak a hit teljes erejének élő bizonyosságai, és mégis hordozni tudták a gyengéket is, Isten kezében eszköz lesz arra, hogy lelkemet úgy megszilárdítsa, hogy hitről hitre és erőről erőre jussak...”

Így is lett. Élménydús út vezette Wesley-t „az Úr oltalma” alatt álló kis településig Hollandián, a Rajna-völgyön, Lipcsén, Drezdán keresztül. Útközben tanulmányozhatta a pietizmus és a pietista mozgalom kiemelkedő pedagógiai intézményeit, a Francke-féle iskolák és árvaházak, illetve kórházak működését, és személyesen megismerkedhetett Zinzendorffal, majd Christian Daviddal, a herrnhutiak másik kiválóságával, alapító tagjával (aki korábban katolikus volt).

Tartalmas, az élő hit bizonyágaiban bővelkedő napokat töltött Wesley a testvérköz-

össégben. Mélyreható beszélgetéseket folytatott számos taggal, ott volt velük együtt a bertelsdorfi evangélikus istentiszteleten, a telepet rendre körüljáró, zenélő, dicséreteket éneklő vidám alkalmakon. (Érdekesség, hogy a 18. században az egyházi fúvószené gyökereit is a herrnhuti közösség történetében kell keresni.)

Mindezekről – egyebek mellett – épp Wesley-től tudhatunk. Az ő személyes naplója számít az egyik legelső tudósításnak Herrnhut megalapítására, szervezetére, életmódjára, rendtartására és egész lelkületére nézve. Nagyon megérintették a herrnhutiak, nehezen is vált meg tőlük. Nem véletlenül jegyezte fel: „Szívesen eltöltöttem volna itt egész életemet; Mesterem azonban szólejtének más részébe hív munkára... Ó, mikor borítja be ez a keresztyénség a földet, amiként a vizet beborítják a tengert?”

Már Zinzendorf vezetése idején jelentős külmisziós tevékenységet folytatott a testvérközösség. Eljutottak – a már említett országokon túl – többek között Afrikába, Ázsiába, a karibi szigetvilágba, Grönlandra. Az évszázadok alatt ezeken a helyeken újabb és újabb gyülekezeteik, iskoláik, óvodáik és szociális intézményeik létesültek. Különösen fontos része a tevékenységüknek ma is az úton lévők, a bevándorlók, a menekültek szociális megsegítése.

Természetesen Magyarországon is megjelentek a herrnhutiak, elsősorban Erdélyben, illetve a Felvidéken. Rövid ténykedésük nyomott hagyott az ottani protestánsok életén, de szélesebb tömegeket nem tudtak megmozgatni. Kezdetben sok üldözésben volt részük, mind az állam, mind a történelmi egyházak vezetői részéről, azonban a „felébredt” evangélikusok, reformátusok több esetben kiálltak mellettük.

A magyar reformátusoknak a herrnhuti testvérközösséggel való kapcsolatának állít szép emléket Zinzendorf gróf egyik énekének beemelése a magyar református énekeskönyvbe: „Isten szíven megpihelve, forrjon szívünk egybe hát (477. ének)” (*Kerecsényi Zoltán evangélikus.hu nyomán*)

A legjobb nevelés a példaadás

Amikor az ember lát ötven kuruc vitézt és huszonöt kuruc lovast vágtatni, akkor valósággal megdermed, és azt súgja: ez csodálatos – mondja Gellért Gyula nyugalmazott lelkész-esperes, aki a hagyományőrzést az ifjúságnevelés nagy lehetőségének tartja.

– *Három éve vonult nyugalomba, mire van több ideje azóta?*

– Olvasásra van sok időm, hála Istennek. Az a szomorú a lelkészi életben, hogy az adminisztráció felemésztja a lelkészt. Rengeteg időt elrabolt tőlem. Apám mindig megkérdezte, mit olvasok? Mondtam, nincs időm olvasni. Parókiát építettem. Mire ő így felelt: állj a polcod elé, lapozz át egy-egy könyvet, az is felemel. Most végre eljutottam oda, hogy minden nap olvashatok. Az tud, aki olvas és utazik.

– *Kinek volt nehezebb a nyugdíjba vonulást követő időszak, önnek vagy a családjának?*

– Nekem volt nehezebb, mert nem készültem rá. A feleségem még előtttem nyugdíjba ment. Szabó Dezső mondja: „vademmer és géppé vált isten képmása”. És valóban, az ember géppé válik, nem gondoltam, hogy eljön az idő, mikor ki kell pakolni a parókiáról, el kell költözni. Nagyon nehéz volt a csomagolás, megválni sok mindentől. Az anyagiakkal kapcsolatosan, több mint egy fél év telt el, mire egyenesbe jöttünk, mire megszoktuk, hogy kevesebb pénzből is meg kell élni. De megszoktuk. A feleségem nagyon takarékos, beosztó, soha nem prédálta, Szatmár megyei kifejezéssel élve, nem próbálta a pénzt.

– *Mit tanácsol a szolgálatuk végén járó szolgatársaknak, mire figyeljenek a nyugdíjaskor elején, hogy ne érje őket nem várt meglepetés?*

– Fontos, hogy az ember, ha nem is a lelkészsége elején, de nyugdíjba vonulása előtt 5-10 évvel, nézzen lakás után. Gondoskodjon, hogy legyen hova menjen. Nekünk volt egy tömbházlakásunk Nagykárolyban. A végén mégis úgy döntöttünk, hogy Váradra jövünk, hogy legyünk közel a családhoz. Jó helyen vagyunk, meg vagyunk elégedve. A másik dolog, hogy az egészségét tegye rendbe az ember, hogy amikor nyugdíjba megy, akkor ne azzal kezdje, hogy gyerünk orvostól orvosig.

– *Ezer szállal kötődik a kuruc hagyományőrzéshez. Miért tartja fontosnak ezzel foglalkozni?*

– Amikor nyugdíjba mentem, a történelemmel kapcsolatos szálaim és kapcsolataim nem szakadtak meg. Döntés előtt álltam, hogy mit csináljak a továbbiakban. Körülnézve rádöbbentem, hogy teológusaink vannak bőven, de a történelem terén nagyon szegények

Nyugdíjba vonulása után nejével Váradon találtak otthonra és befogadásra

vagyunk. Úgy gondoltam, ezt: a történelemtanítást és a történelemismeretet kell fejleszteni. Emellett szerveztük a Bocskai-csatákat, sok más eseményen felkértek, hogy beszéljek a Rákócziakról, a kurucokról, közben hagyományőrző csapatokat szerveztem. Diószegen van egy Bóné ezredünk, Szentimrén egy Vay ezredünk. A fő cél, hogy az ifjúságot megmentjük a lelki, szellemi, anyagi, biológiai drogtól. Azt mondja Karácsony Sándor, hogy a békére nevelni kell, a szeretetre nevelni kell, a nemzeti öntudatra nevelni kell, a jellemre is nevelni kell. Igyekeznünk kell megmenteni azokat, akiket még lehet. Itt egy nagy Ady-vers jut eszembe, *A hőkölés népe*. Ez úgy fejeződik be: „Ezért a népért úgyis mindegy, / Ebsorsort akar, hát – akarja.” Ezt mondja Ady, de én erre mégis azt mondom nem, ha ebsorsort akar is, mi azért könyörögjünk az Istenhez, hogy ifjainkból legyenek becsületes, magyar emberek.

– *Hogyan lehet meggyőzni egy fiatalot, hogy belevesse magát a hagyományőrzés világába?*

– A legjobb nevelés a példaadás. Példát kell mutatni és hatni rájuk. Amikor az ember lát, nem egy-két, hanem ötven kuruc vitézt és huszonöt kuruc lovast vágtatni, akkor valósággal megdermed, és azt mondja: ez csodálatos. Amikor pár éve a bugaci pusztán, a Kurultájon 300 lovas elvágatott előttem, dübörgött a föld. Olyan hatással volt rám, hogy azt mondtam, azonnal lóra ülnék. A fegyvert, a szép kuruc ruha; varrása, zsinórozása, a díszítése, és maga a ló, ha ez nem hat egy

egészséges magyar gyerekre, akkor mi? A mostani budapesti püspök nagyapja, a Fasori gyülekezetben szolgált Szabó Imre mondta, hogy konfirmáció előtt a gyermek lelke még olvadt állapotban van, még formálható. Én is rájöttem, hogy konfirmációig még be lehet őket vonni a kuruc hagyományőrzésbe, énekarba és sok mindenbe, de utána már nagyon nehéz rájuk hatni, mintha megbabonáznák őket a világ.

– *A reformáció jubileumi esztendejében sokaknak visszatérő kérdése, hogyan lehet ez az év több mint egy logó, egy jelszó? Hogyan lehet megtölteni tartalommal?*

– Révész Imre egy tanulmányában azt mondja, hogy a lelkész, amikor a saját gyülekezte történetét fogalmazza, az első nagy hiba, hogy odaírja, X gyülekezet rövid története. A tizenhatodik századról ír egy fél oldalt, a tizenhetedikről egy egészet és a végén a saját századáról tíz oldalt. Ez a baj: nem néz utána a dolgoknak. Legalább 30 gyülekezet-történetem van, és azt látom bennük, hogy Révésznek tökéletesen igaza van. Nem szakítunk időt, hogy megismerjük a gyülekezetünk, az egyházmegyénk történetét, reformációját. A másik baj, hogy nem áldozzuk oda magunkat. Zwingli, aki meghalt a kappeli csatában 47 éves korában, igyekezett mindent megtenni, amit Isten rábízott. Kálvin naponta 4 órát aludt. Végigdolgozta az életét. De a legfontosabb számunkra Méliusz Juhász Péter. Fiatalon debreceni papnak választják, 25 éves, amikor debreceni püspök lesz. Éjjel-

Az az állandó reformáció, amikor nincs közbevetés, nincs semmi köztem és Krisztus közt, köztem és a felebarátom között.

nappal dolgozik. Fordít, bibliamagyarázatokat ír, könyveket ad ki. Elég az egyház szent oltárán, 37 évesen meghal. Ezt hiányolom a lelkészekből, hogy kényelmesekké váltak, nem áldozzák oda magukat, tisztelet a kivételnek. Sokat foglalkoztam a 16-17. századdal és rájöttem, hogy az akkoriak az egész életüket az egyházért éltek. A Jelenések könyvében olvasunk az első szeretetről. Bizony, sokszor bort iszunk és vizet prédikálunk, de a valóságban, Gulyás Pál debreceni költő szavaival: nincs a szónak égi súlya, csak szó a szánon, nincs benne a szeretet töltete, érzése. Az az állandó reformáció, amikor nincs közbevetés, nincs semmi köztem és Krisztus közt, köztem és a felebarátom között, hanem egyek vagyunk, és szent közösséget alkotunk a Szentlélek és Krisztus kegyelme által.

Hagyományok nyomában

Egyik ifisem már kora tavasszal nagy kedvvel beharangozta az alkotótábort, mint amire ő minden évben ellátogat, ha esik, ha fúj. Nyár közepéig kellett várnom, hogy megértem és megtapasztaljam, miről beszél.

Arról beszél, hogy egyházi eseményeink kínálatához milyen érdekes és színvonalas rendezvények társulnak, amelyek a teremtett világ egyensúlyát és harmóniáját hirdetik számunkra.

Húsz-harminc és még több évvel ezelőtt még számos élő hagyomány jellemezte a falun élő ember életét. A mindennapokat és az ünnepeket. A rendszerváltás után sokszor emlegettük, egyfajta rossz példaként a magyarországi falvakat, amelyekben egyforma kockaházak uralják a faluképet. A házigazdák fő udvari tevékenysége pedig az időnkénti fűnyírás. (Győr mellé költözött ismerős meséli, milyen alaposan ledorongolták a szomszédai, amiért munkája miatt elmulasztotta a saját (!) udvarán lenyírni a fűvet.) Az egykori falusi mindennapok, a gazdálkodás, ha nem is mindenütt és ha nem is teljes mértékben, de erre a fűnyírás minimálgazdálkodásra zsugorodtak a technológia századában. Ma, amikor a legtöbbször az unokák, gyermek, az új kor szülötte tanítják szüleiket és nagyszüleiket, sőt hírek szerint még a tanáraikat is a különböző kutyuk használatára, akkor egyfajta ellentételezéseként érdemes megismertetni velük ezt az elfeledett, elmúlt, de nyomaiban még itt-ott létező világot, az egykori falusi mindennapok eszközeit, mindennapjait, azt a létformát, ami évszázadokon át meghatározta az életünk.

Van egy hely, ahol éppen erre vállalkoztak. A főszervező, Batori Judit, a Várad melletti Bors község könyvtárosa a világ kö-

Jókedvű csoportkép. Jövőre, veled, ugyanitt

zepeinek nevezi szülőfaluját, Nagyszántót. A kis határmenti településen, amely alig egy futamodásnyira van Magyarországtól, a nyár közepén már harmadik alkalommal szervezték meg a Hagyományörző Alkotótábort, a szépen felújított művelődési házban. Nagy szó, hogy mostanság, amikor már az ifjúsági táborokba is egyre nehezebb a toborzás, legyen az bárhol és bármilyen tematikában, és bármilyen áron, ide, a hagyományörzéssel ismerkedők hétfőtől péntekig tartó együttlétére hirdetés és beharangozás nélkül is megtalálják az érdeklődők az utat. Hiszen a legtöbben visszajárnak: gyermekek, szülők, pedagógusok, önkéntes segítők, de vannak székelyföldi és anyaországi alkotók is. Bors község négy falujából reggel, délben busz hozza, viszi a résztvevőket. Napi hetven gyermek tölti meg a „művház” nagytermét, amely így valóságos piaccá, körforgássá alakul: asztalok sorakoznak egymás mellett. Mindegyik műhely más-más érdekes tevékenységgel hívogat: szövés, fafaragás, népdaltanulás citrakisérettel, gyékény-, csuhé-, gyékényfonás, mézeskalács-készítés, varrás, hagyományos motívumok felhasználásával, üvegfestés. A konyhában is jut hely mindenkinek, aki segíteni szeretne a felnőtteknek és ellesni a különböző finomságok: fánk, csöröge, lángos, kalács készítésének fogásait.

Amikor több napon át végigsétálunk a különféle műhelyek között és odaülünk egy-egy foglalkozást vezető alkotó és kis tanítványaik közé, valósággal leesik az állunk a csodálkozástól. Hiszen annyi értéket gyűjtöttek össze erre a hétre a szervezők, amelyekről a legtöbbször már nem is gondoljuk, hogy léteznek, és hogy főleg érdekelnek is valakit. A másik nagy öröm: az elmélyülten dolgozó kis alkotók igyekezetét figyelni, mennyire bele tudnak mélyülni abba a világba, amely ma már egyértelműen nem jellemzi a mindennapjaikat, de az érdeklődés ennek ellenére adott.

Így készülnek a finomságok. Fotó: Kupás Ágnes

Az értékteremtéshez társul a község önkormányzata is, amelynek oroszlánrésze van az alkotótábor létrejöttében, támogatásában. A helyi idősothton munkatársai a konyhai munkában segédkeznek, de az otthon lakói közül is ki-kilátogatnak néhányan, hogy élvezzék az együttlétet, örüljenek a gyermekek alkotó örömeinek, és közben maguk is kikapcsolódjanak.

Az egész heti tevékenységre péntek délután egy összegző kiállítás tesz pontot, ahol a szülők, nagyszülők is számba vehetik gyermekeik, unokáik alkotásait és ki-ki hazaviheti azokat, emlék gyanánt. Meg egyfajta emlékeztetőnek, hogy később se feledje a család és főleg a felcseperedő csemete: a hagyományok ma is gazdagítják az életünket, a kreativitás felfedezése a telefonsimogatás korában sem hiányozhat a személyiségünkben. A nagyanyáink hagyományaival, konkrétan: életével, mindennapi eszközeivel való ismerkedés olyan világot nyit meg előttünk, amelyben a természet közelben élő ember összhangban és egyensúlyban élt a teremtett világgal, Istenével, és ennek folytán önmagával is.

A szövés tudománya. Fotó: Kupás Ágnes

Brit hét volt a kisszántói reformátusoknál

Július 15-e és 22-e között került sor az idei első brit hétre. A brit hét megszervezésében segítő nyolcfős csapat a brit protestáns Exodus szervezettől érkezett, Nagy-Britannia észak-ír tartományából.

A szóban forgó szervezet kettős célja az, hogy mind az Erdélybe, mind a világ más tájára küldendő brit fiatalok, mind pedig a szolgálандó helybeli közösségek lelkiekben gazdagodjanak azalatt az egy hét alatt, melyet együtt töltenek. A szervezet dicséretére válják az, hogy nagyon talpraesett fiatalokat válogatnak ezen csapatokba.

Ahhoz, hogy egy fiatal bekerüljön egy ilyen csapatba, több mindent vállalnia kell. Hat hónapon keresztül minden csapat résztvevője hetente találkozik, ismerkedik, Bibliát olvas és készülődik a többiekkel arra a bizonyos egy hétre, melyet jelen esetben Erdélyben eltöltenek. A Kisszántóra érkezett csapattagok többnyire tizenöt, tizenhat és tizenhét évesek voltak, míg a két vezető húsz, illetve tizenkilenc éves volt.

Csodálatraméltó volt látni, amint ezek a fiatalok egymásra gondolt viseltek, egymásért felelősséget vállaltak és közben szolgálatot is tettek. Megérkezésüket követően Kisszántón egy kis bevezetőre került sor, annak kapcsán, hogy kik is a magyarok, miért volt Trianon, hogyan gondolkodik a magyar ember, stb. témákban. Azt követően a csapattagok, a helybeli református lelkész vezetésével, körbejárták a falut és szétosztották a hét menétét tartalmazó szórólapokat, kisszántóiakkal ismerkedtek, beszélgettek. A szórólapok és plakátok elkészítéséért hadd illesse köszönet Major Zsigmondot, míg a szórólapok és plakátok kinyomtatásáért Bátor Gáza polgármester urat.

Vasárnap kétnyelvű istentiszteleten vehettek részt a kisszántóiak valamint a vendégek. A kétnyelvű istentisztelet megszervezésében közreműködtek a helybeli magyar fiatalok is, úgymint Szabó Attila ifjúsági elnök és Boros

Örs Jácint ifjúsági tag is. Továbbá olyan énekeket énekelt a gyülekezet, melyek mind a magyar, mind a brit református énekeskönyvben megtalálhatók. Vasárnap délután Kabai Vince presbiter jóvoltából a vendégek körbecsikázhattak Bors községen és megtekintették mindazt, amit az önkormányzat bölcs vezetésével huszonnégy évi kemény munkával elért a négy falu közössége.

A brit hét ütemterve három támpillére épült. Minden délelőtt a gyermekeket várták a kultúrházban megtartott bibliahétre, délutánonként családokat látogattak a helybeli lelkész vezetésével vagy pedig gyakorlati munkákat végeztek el, este pedig a fiatalokkal találkoztak a focipályán vagy pedig a kultúrházban. Hála Istennek, a gyermekek létszáma minden nap meghaladta a harmincat, míg a fiatalok részvételi száma esténként meghaladta a tizenöt, némelykor a húsz főt is. Utolsó előtti nap brit-magyar kultúrestre is sor került. Utolsó nap pedig a csapat Nagyváradra tett látogatást.

A vendégek bevallása szerint nagyon is szeretve és befogadva érezték magukat a kisszántóiak részéről. Az ízletes vacsorákról, különböző csapatokba osztva, összesen huszonegy kisszántói hölgy gondoskodott, akiknek ezúton is szeretnénk őszinte köszönetet mondani áldozatos munkájukért. Ugyancsak köszönet illesse mindazon kisszántóiakat, akik sokféleképpen segítettek abban, hogy ez a hét létrejöhesse és hasznosan teljen mindenki számára. Végül pedig hadd illesse köszönet Bors Község Polgármesteri Hivatalát és a Borsi Tamási Áron Mezőgazdasági és Ipari Szakképző Iskola vezetőségét mindennemű hathatós segítségükért.

Hadd szolgáljanak ezen hetek arra, hogy az egyre inkább hódító ortodox tengerben a magyar protestáns szigetek külhoni szövetségeseinkre is találva, ihletet kapjanak a reformáció folytatására, magyar falvaink lelki és szellemi ébresztésére, a biblikus vendégszeretet gyakorlására, a magyar ifjúság közjóért való cselekvőkészségének a sarkallására.

Családias ünnep meglepetésekkel Érkeserűben

Minden vasárnapi istentisztelet az öröm és a hálaadás alkalma gyülekezetünkben, de az egyik nyári vasárnap délelőtt rendkívüli családi ünnepé vált Isten kegyelme és a gyülekezeti tagok meglepetései által.

Átlagos vasárnapi istentiszteletre készültem, amikor az Ézsaiás 43,1 alapján hirdettem Isten Igéjét: „És most, óh Jákób, így szól az Úr, a Te Teremtőd és a te alkotód, Izráel: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy!” – próbálva erősíteni és bátorítani a gyülekezeti tagokat a „Szentlélek tüze”nél sült Igekenyérrel”. Kihangsúlyozva az Igéből, hogy Ő név szerint ismeri az övéit, tudja dolgainkat, fontosak, értékesek és becsesek vagyunk az Ő szemében. Nem a félelemnek, hanem az erőnek, a hitnek, a szeretetnek és a józanságnak Lelkét adta nekünk. Úgy hallgassuk az Ő Igéjét naponta, mint akik tudják, hogy Isten mindenkinek Teremtője, de az övéinek Alkotója, Formálója is. Az Ő Szentleke által leszünk új teremtsé, és így válunk képessé arra, hogy Isten harcosaivá váljunk a világban. Felfegyverkezve a lelki

fegyverekkel képesek leszünk megharcolni a hitnek szép és nemes harcát; örök biztonságban tudva életünket és örökéletünket, hiszen Ő arról biztosít bennünket, hogy Övéi vagyunk, Hozzá tartozunk.

Az igehirdetést követően Munkácsi Imre főgondnok a gyülekezet előtt megköszönte a lelkipásztornőnek, hogy 14 év óta hűséggel szolgálja Istent a keserűi gyülekezetben. A szép szavak mellett mindannyiunk meglepetésére nem csak egy csokor virágot, hanem

a presbitérium tagjainak ajándékként egy új palástot is átnyújtott a lelkésznek a gyülekezetbe érkezésének 14. évfordulójára, a Reformáció 500-ik évében, kívánva további áldásos szolgálatot a gyülekezetben.

Ezt követően a kórus meglepetés-szolgálatát és köszöntő énekeit hallgattuk meg, majd a kijáratnál minden gyülekezeti tagot kemencében sült kaláccsal kínáltak a presbiterfeleségek, ahol még alkalom nyílt ismét a közös beszélgetésre, és egy közös „családi fénykép” készítésére. Végül a presbiterekkel és feleségeikkel a gyülekezeti teremben folytattuk az ünneplést a terített asztal mellett, megbeszélve az előttünk álló feladatok elvégzését, kérve Istentől mindehhez az erőt és az áldást.

Köszönet illessen mindenkit a szeretet és megbecsülés kifejezéséért.

Isten áldása legyen továbbra is gyülekezetünk életén, hogy a mi hitünk ne emberek bölcsességén, „hanem Istennek erején nyugodjék.” Legyen mindenért Övé a dicséret és dicsőség mindenkor.

OROSZI MAGDA lelkipásztor

Egyházmegyei zenetábor Hegyközszentmiklóson

Fiatalok Istent dicsérő énekétől és hangszerjátékától volt hangos ismét a hegyközszentmiklósi termálfürdő és környéke, ugyanis immáron hetedik alkalommal szervezett itt zenetábort az érmelléki református egyházmegye.

42 fiatal dicsérte együtt az urat hangszerekkel és énekszóval a jól összeszokott tanári csapattal egyetemben. A több településről, egyházmegyékből érkezett táborozók furulyán, gitáron és billentyűn tanulhattak kezdő és haladó szinteken. Ebben a következő tanárok, kántorok próbálták a fiatalok segítségére lenni Balogh Kata Boglárka egyetemista (gitár) Ghitea Angéla kántornő-zenetanárnő (furulya), Fehér Arthur zenetanár (gitár), Fülöp Gábor kántor-zenetanár (billentyű) és Pop György kántor (billentyű). Megpróbálták a lehető legjobban átadni ismereteiket, tudásukat és összhangba hozni a fiatalok hangszerjátékát valamint énekét. Ebben az ismeret átadásban és összehangolódásban volt nagy segítségünkre a tábor visszatérő nagytiszteletű kedves vendége, a kóruséneklés nagy szakértője, Berkesi Sándor, Liszt-díjas karnagy, egyetemi tanár Debrecenből. Aki a zenetáborosok számára a kiválasztott zenei darabok némelyikéhez saját hangszerkíséretet komponált, ezzel is segítve és megtisztelve mindnyájunkat.

A hét a tanulás, a jókedvű zenélés, az előadások hallgatása, a szorgalmas gyakorlás és persze a szórakozás, fürdőzés jegyében telt el. Az előadások rendjén a népdalokkal és nép-

szokásokkal ismerkedhettek a gyerekek, amelyet Orosz Otília Valéria egyházkerületi zenei előadó tartott játékos interaktív formában, nagy érdeklődést keltve. Továbbá a zenetáborban is megemlékeztünk a reformáció 500. évfordulójáról egy előadás kapcsán, melyet Berkesi tanár úr tartott. Népi hangszerek bemutatására is sor került a hét folyamán például citera, havasi kürt, stb. A testi és szellemi feltöltődés mellett a fiatalok lelki táplálékot is kaphattak a reggeli és esti áhítatok alkalmával, amelyet a környékbeli lelkipásztorok, teológusok, vallástanárok tartottak.

A zenés napok hamar elszaladtak, és az összekovácsolódott kis csapat bemutathatta, mivel gyarapodott az együtt eltöltött egy hét alatt.

A zárókoncertre, mint minden évben, a hegyközszentmiklósi református templomban

került sor szombat délelőtt egy istentisztelet keretén belül, ahol Árus László házigazda lelkipásztor hirdette Isten Igéjét a 138. zsoltár alapján, Isten magasztalására biztatva a fiatalokat. Az igehirdetést követően a táborozók zárókoncertjén furulya- és gitárdarabok hangzottak el, valamint ifjúsági énekek, népdalzsoltárok, két- és háromszólamú bicíniumok és református énekeskönyvünk énekei.

Isten iránti hálával tekintünk vissza az elmúlt időszakra, hiszen az Ő áldása kísért és vezetett a tanulásban, zenélésben, éneklésben, dicsőítésben és magasztalásban.

A jövőre nézve jó reménységünk van afelől, hogy visszatérő és új, lelkes, zenélni vágyó fiatalokkal gyarapodhatunk és zenélhetünk „szép harmóniában”.

HERMAN CSABA egyházmegyei zenei előadó

Református Gyülekezetközi Találkozó Gyorokon

Rendhagyó és minden elvárást felülmúló gyülekezetközi találkozóra került sor, július 23-án, vasárnap délután, a gyoroki református templomban.

A reformáció 500. évfordulójának fényében négy Arad megyei református gyülekezet hívei találkoztak: Szentleány, Zimándköz, Lippa és Gyorok egyházközségek tagjai. A négy gyülekezet együttvéve mindössze 210 lelket számlál. Ennek ellenére közel 70-en vettek részt e gyülekezetközi találkozón, amely a gyülekezetek élni akarását jelzi.

A 15 órától kezdődő istentiszteleten Vékony Zsolt József mint a négy gyülekezet lelkipásztora hirdette az ígét, a Bírák könyve 6,12-16 alapján.

Az igehirdetésben elhangzott, hogy Gedeonhoz hasonlóan mi is sokszor csak a magunk dolgával vagyunk elfoglalva és egyre inkább eltávolodunk egymástól és gyülekezetünkől. Mindeközben magányunkról és boldogtalanságunkról panaszkodunk.

Isten azonban többet szán nekünk, mint amit mi önmagunk számára el tudunk képzelni. Ő meglátja bennünk azt, akivé lehetünk, ezért fontos, hogy tegyük azt, amire elhívott bennünket.

A kisebbségi létből, keserű tapasztalatainkból fakadó panaszkodás helyett inkább Istenre figyelve lenne jó élni a mindennapi életet, betöltve küldetésünket azon a helyen, ahol élünk, szolgálva gyülekezetünk és népünk javára.

Az igehirdetés záró gondolataként a találkozó célja is megfogalmazódott: megerősödni kívánunk abban a hitben, hogy Isten velünk van, és abban a tudatban is, hogy mindannyian egy nyelvet beszélve, egy hitet vallva, ugyanahhoz a néphez tartozunk.

Az igehirdetést követően a szentleányfalvi énekhar szolgálatára került sor. A 2014 októberétől létező énekhar két gitáréneket és két kánont énekelt. Az utolsó énekbe a je-

lenlevők is bekapcsolódtak, együtt énekelve a *Ne aggodalmaskodjál* kezdetű református kánont. Ezenkívül három szavalat is elhangzott a szentleányiak részéről. Mind a három Molnár Károly, volt aradi református lelkész költeménye. Ezután a zimándközi gyüle-

kezetet képviselve Czank Gizella elszavalta Túrmezei Erzsébet: *Újévi kérés* című versét, majd Czernák Ferenc, a lippai Degré Alajos olvasóköri vezetőjének előadásában elhangzott Kányádi Sándor és Tánzos Katalin: *Az én Miatyámkom* című költemény, amely gyönyörűen megfogalmazza a kisebbségben élő és a mindennapi gondokkal küzdő, egyszerű magyar embernek az életérzését. A szavalatok sorát Simó Klára gyoroki gondnokasszony zárta Arany János: *Fiamnak* című versével.

Mindezek után Nemzeti Imánk elénekélése következett, amelyet a *Himnusz* további szakaszai követtek Czernák Ferenc tolmácsolásában, ezáltal is elmélyítve Kölcsey Ferenc remekművének az üzenetét a jelenlevőkben. Az istentisztelet a 90. zsoltár elénekelésével zárult.

A templom előtti közös csoportkép elkészítése után szeretetvendégségre került sor a régi gyoroki református iskolában.

Meglepő módon több baráti kapcsolat elevenedett fel a közös beszélgetések alatt. Régi munkatársak, barátok ismerték meg egymást. A hangulat családiasnak és meghittnek bizonyult.

A szeretetvendégség a *Székely Himnusz* elénekelésével zárult. Többen könnyes szemmel, hálás szívvel énekelték.

Köszönet illesse elsősorban a gyoroki református gyülekezetet, amiért házigazdái voltak e találkozóknak, megtéve mindent, hogy az ide eljövők meleg fogadtatásban részesüljenek.

Köszönet a szép számban megjelenő szentleányfalvi, zimándközi és lippai gyülekezeteknek, valamint a gyoroki és környéki katolikus testvéreknek is, akik velünk együtt ünnepeltek.

A közeljövőben e találkozó folytatásában reménykedünk, ezzel is hagyományt teremtve a szórványban élő gyülekezeteink számára.

**VÉKONY ZSOLT JÓZSEF, lelkipásztor és
SIMÓ KLÁRA, gyoroki gondnokasszony**

Egyházmegyei Nap Krasznán

Július 8-án a Szilágysomlyói Református Egyházmegye gyülekezetei Krasznán ünnepelték meg a Reformáció 500 és a Magyar Református Egyház 450 éves évfordulóját.

Három helyszínen zajlottak az események: a református templomban, a pajtában és a sportpályán. Gyermekek, fiatalok és felnőttek közel 800-an vettek részt a programokban.

A krasznai református templomban kezdődött az ünnepség, amelyen Székely Csaba egyházmegyei főgondnok köszöntötte az egybegyűlteket. Isten Igéjét Csúry István püspök úr hirdette. Az Ige Pál apostolt mutatta be, aki bilincsbe verve áll Fesztusz helytartó és Agrippa király előtt. A reformáció 500 éves története során azt láthattuk, hogy sokféle bilincset raktak az egyházra, de a hit terjedését nem tudták megakadályozni. Ez így lesz a jövőben is. Ne törődjünk a megfélemlítésekkel, a közömbösséggel és elvilágiasodás bilincseivel. Legyünk szabadok és hirdessük szabadon a Krisztus evangéliumát – szölte az Ige.

Az igehirdetés után a szilágysomlyói gyülekezet énekharangját hallgattuk meg örömmel, majd ezt követően úrvacsoraasztás következett. Ezzel is követve és megélve a reformáció két fontos elemét: az

Ige hirdetését és a sákramentumok kiosztását. Az úrvacsorai agenda szolgálatát Bogdán Szabolcs esperes végezte, az istentisztelet résztvevői pedig alázatos szívvel és szép renddel vették magukhoz a szent jegyeket.

A templomi együttlét után a régi parókia udvarára vonult az ünneplő közösség. Itt került sor egy új óvoda alapkövetésére. Ünnepi beszédet tartott Kovács István krasznai lelkipásztor, Farkas Zsolt egyházkerületi közigazgatási előadótanácsos, Seres Dénes parlamenti képviselő, Bogyai Miklós, krasznai polgármester és presbiter, végül Anderlik István, a krasznai iskola igazgatója.

A beszédek után sor került egy „időkapszula” elhelyezésére. A fémkapszula tartalmazta az épülő óvoda tervrajzát, az egyházközség vezetőségének névsorát és a tele-

pülés helyrajzát. Az időkapszula elhelyezése után Csúry István püspök mondott áldást az építkezésre és az egész gyülekezetre.

A délelőtti ünnepség után szeretetvendégségre került sor a Piac téren, ahol bográcson várta a résztvevőket. Az ebédet egyházmegyei gyülekezeteiből érkezett szolgálatkésztestvérek főzték meg és kínálták szeretettel az oda érkezőknek.

Délután 3 órától folytatódott a program a templomban. Lőrincz István, marosvásárhelyi lelkipásztor előadását hallgathattuk meg, melynek címe: *A kálvinista ember*. Az előadó 20 jellemvonását mutatta be a kálvinista embernek, amelyek közül megemlítem az egyszerűséget. A kálvinista ember életvitelében, ruházatában és templomában is egyszerű. Nem primitív, hanem puritán, azaz letisztult, aki csak a lényeges dolgokra figyel.

Az előadás után bevonultak a templomba a gyermekek és az ifjak, akik egész nap két külön helyszínen foglalatostkodtak. Kovács Gergő debreceni lelkész számolt be az ifjúság találkozójáról, a megbeszélte témákról és a megvalósításokról.

A délutáni ünnepség zárásaként a kárpátaljai KRISZ együttes koncertjét hallgathattuk. A Kovács család tagjaiként, apa, anya és gyerekek különféle hangszereken játszva dicsőítették Istent és szívet-lelket melengető énekükkel örvendeztették meg a zsúfolásig megtelt templom közösségét. Bogdán Szabolcs esperes hálával szívében köszönte meg mindenkinek, aki részt vett e mai ünnepségen.

SZÓNYI LEVENTE

XV. Egyházmegyei Kórustalálkozó Szilágynagyfaluban

500 esztendő ünnepe, több mint 500 résztvevő, és közel 500 esztendő éneke – talán ezzel a kezdő félmondattal summáznám a június 18-án Szilágynagyfaluban megtartott XV. Egyházmegyei Kórustalálkozót.

Felemelő és semmihez sem hasonlítható érzés futott végig rajtam, amikor láttam a lassan-lassan megtelt templompadokat, az ünnepi ruhákba és ünnepi lélekbe öltözött embereket. Egy volt a cél: Istent énekszóban dicsérni, s azt hiszem e nemes feladatnak mindenki maradéktalanul eleget tett.

Az Igét Bogdán Szabolcs, egyházmegyei esperes-lelkipásztor hirdette. „Boldogok a tiszta szívűek” – hangzott a Biblia örökérvényű kijelentése. Az igehirdető rámutatott a tiszta szív nélkülözhetetlen voltára az éneklés közepette is. Ezt követte a rendezvény kiemelt vendégeinek szívélyes köszöntése: Tóth Guttman Emese, a Romániai Magyar Dalosszövetség elnöke; Bedő Ágnes, a Dalosszövetség vezetőségi tagja; dr. Széman

Péter, az EMKE elnöke; Seres Dénes, parlamenti képviselő és a Szilágymegyei RMDSZ elnöke; Főrizs László, a helyi közösség RMDSZ elnöke tisztelték meg jelenlétükkel a kórustalálkozót.

Elérkezve a kórustalálkozó gyakorlati és művészi értéket képviselő pontjához a 16 jelenlevő kórus a megszabott rendben mutatta be választott kórusaikat. A házigazda szilágynagyfaluiak testvérgyülekezete, a magyarországi Tuzsér nagyközség Református Énekkara nyitotta meg az ünnepi szolgálatokat. Őket követte Varsolc, Szilágyperecsen, Ipp, Kémer, Kraszna, Ráton, Sarmaság, Sarmaság-Bányatelep, Szilágymegye, Szilágymegye, Szilágymegye, Szilágymegye és Szilágymegye gyülekezeti kórusai követték egymást. Külön színfoltja volt a találkozóknak a Tulipán Férfi Dalcsoport, amelyben nagyfalui férfiak szerveződtek külön férfikórusra, és dicsőítették az Urat énekszámukkal.

A sort a házigazda, Szilágymegyei Énekkara zárta, majd annak karnagyja átvéve

az irányítást a szószékről vezényelte az összes kórust a közös ének előadásában. Az „Erős várunk nekünk az Isten” kezdetű Luther Márton szerzeményt a szilágymegyei Birtalan József zeneszerző zenésítette meg. Csodásan hangzott a közel 500 torokból a négy szólamra átírt, 500 éves lutheri mű.

Tóth Guttman Emese elnöknő kiértékelő beszédében kiemelte az akarást, a kitartást, a zene nagyságát, a benne rejlő alázatot; s ha értékelnie kellett, hát mindenkinek egy egyformán nagy piros pontot adott.

Végül Szőnyi Levente házigazda lelkipásztor és Nemes-Szabó Renáta beosztott lelkész adta át a megérdemelt virágszálakat és emléklapokat a kórusvezetők és a meghívott vendégek számára. Az együttlét a kultúrotthonban szeretetvendégséggel folytatódott.

A Reformáció 500. esztendőjének egyik jeles ünnepe volt ez az alkalom, s hisszük, hogy a kórusok hangjai az egekig hatottak. Legyen ezért egyedül Istené a dicsőség!

KÁNYA ZSOLT ATTILA

A válás megelőzése

Sajnos nem olyan jelenségről van szó, mely csak az egyházon kívüliek életében jelenik meg. Egyházon belül, akár a lelkészek magánéletét is érintő kérdésről van szó.

Magánélet, magánügy-e a házasság és ezzel együtt a válás? El kell-e ítélnünk a válás mellett döntő keresztyéneket, vagy elnézőek lehetünk velük szemben, mondván: ami nem megy, nem kell erőltetni? És ha őket elítéljük, akkor mi a helyes magatartás azokkal szemben, akik hivatalosan házastársak, nem hivatalosan már rég nincs közöttük szerelem, szeretet és kölcsönös megbecsülés, egymáshoz való szívbéli ragaszkodás?

A Második Helvét Hitvallás arról beszél, hogy a házasságot nem szabad más szerzőre visszavezetni, hanem csakis Istenre. A házasságot Isten létesítette a Paradicsomban, amikor az ember nem volt részese még semmiféle nyomorúságnak. Ebből az következik, hogy a házasság a teremtés rendjébe tartozik.

A házasság tehát Isten rendelése, és ezzel azt akarta, hogy az ember, pontosabban a férfi és a nő elválaszthatatlanul és kölcsönösen ragaszkodjon egymáshoz, továbbá a legnagyobb szeretetben és egyetértésben éljenek. A házasság isteni egybekapcsolás: amit az Isten egybekötött, ember ne válassza szét – mondja maga Jézus. Nekünk a házasság „eredeti szerzésére és törvényére” kell tekintenünk, nem pedig arra, ami később szokássá vált az emberek között, vagy amit később megengedtek az emberek.

Az első törvény és szerzés mindjárt a teremtés során megmutatkozik, amikor Isten úgy látta jónak, hogy az embernek legyen segítőtársa. A házasság intézményének első oka az ember megfelelő életformája. Azaz, hogy az ember élete jobb legyen, kellemesebb, nem utolsó sorban pedig könnyebb. A házasság második oka az utódok nemzése, vagyis az emberi nem fenntartása. De ehhez hozzá tartozik az is, hogy a gyerekeket a házastársak Isten akaratának megfelelően neveljék. A harmadik ok a „fajtalanság elkerülése”. A házasság mintegy „orvossága” az önmegtartóztatás-nélküliségnek. Van olyan tanító, aki a saját házastárral való egyesülést szüzességnek mondja (Paphnutius). Mindehhez hozzá teszi a hitvallás, hogy „csalárdul jár el, aki elvonja a másiktól a köteles tartozást, és ez által társának alkalmat szolgáltat a paráznságra”. A Második Helvét Hitvallás szerzője világosan fogalmaz, amikor kijelenti, hogy a házasság nem „tisztességes jogcím alá rejtett paráznság”, hanem felbecsülhetetlen és egyedi intézmény.

Bullinger továbbá kifejti, hogy a házassági kötelék felbonthatatlan és örökké tartó. Mert a kettőből egy hús és egy test lesz. Megölik a testet, akik házasságtörést követnek el. A házassági kötelék felbontásának nem lehet

kiseb oka, mint a paráznság, azaz a házasságtörés. Arról is szól a tanítás, hogy eltérő vallás miatt nem bontható fel a házasság. De „amennyiben hibádon kívül elválnak tőled a hűtlen férj, vagy a hitetlen feleség, hadd váljék el a maga kárára... Ha pedig a házastársi megegyezést csak a vallás megtagadásával és Isten békéjének feladásával lehetne megőrizni, ebben az esetben szabad és kell az elválás útján az igaz békét és csendességet választani, mindenestre úgy, hogy előbb a hűtlen váljék el”. De hozzáteszi, hogy ha reménység van a változásra, illetve arra, hogy a másik fél valamikor is megnyerhető a krisztusi tanításnak, akkor nincs helye az elválásnak.

Minden esetre a hittel történő választáson és a kiegyensúlyozott házasságon van a hangsúly. Persze, gondolom, senki nem úgy házassodik, hogy majd szeretne elválni a házastársától. Hanem az csak „úgy alakul”. Mindig eszembe jut egy történet, mely szerint az állomás peronján együtt várakozik a sok éve boldog házasságban élő idős ember és az ifjú férjjelölt. Megérkezik a vonat és az idős házaspár szerelmes szeretettel üdvözlöli egymást. Erre az ifjú odalép hozzájuk, és lelkesen megjegyzi, milyen megható, hogy még annyi év után is ennyire szeretik egymást. Majd kifejti, reméli, hogy jövődöbélivel majd ők is ennyire fognak ragaszkodni egymáshoz. Az idős bácsi csak annyit mondott: ezt nem remélni kell, hanem tudni!

Ezt az elhatározást igyekszik hangsúlyozni a hitvallás is, amikor a Szentírás alapján megjegyzi, hogy a férjek legyenek bölcsök, vallásosak, szerények, jóságosak, hűségesek, munkálkodók, mint akik „feleségüket elhordozzák és szeretik”. A feleségeknek pedig azt tanácsolja, hogy legyenek engedelmesek, kedvesek, szeplőtlenek, hívők, férjüket és gyerekeiket szeretők, takarékosak és termékenyek.

A különbségek kirajzolódásával és a más-ság tudatosodásával feloldódhatnak az ellentétek és megvalósulhat az együttműködés

művészetének gyönyörűsége. Férfi és nő egysége talán leginkább a tánchoz, férfi és nő páros táncához hasonlítható. E táncban ismerni kell a saját képességeket, a lépéseket és nem utolsó sorban ismerni kell a táncpartnert. A tánc során nem lehet a táncos társaknak ugyanazokat lépnie, mert akkor összeütköznek, vagy éppenséggel elszakadnak egymástól. Mindkét félnek megvannak a maga saját lépései. Ezek a lépések másak, egyediek, változik és néha különbözik is az irányuk, mégis harmonikus mozgással egészítik ki egymást és a közösen alakított táncot. Ha valamelyik fél nem hallja a zenét, zavar keletkezhet. De ha az, aki hallja a dallamot és biztos saját mozgásában, megelőzheti, illetve kijavíthatja a ritmusból való kiesést.

Ez természetesen nem megy magától, és nem működik rögtön, az első pillanattól kezdve, de ugyanakkor nem lehetetlen ennek megvalósítása sem. A táncot meg lehet tanulni. Mindez csak akarat kérdése. A házasság táncának megtanulása munkával, azaz saját magunkra, a lépésekre és a párra való odafigyeléssel jár. A páros tánc az egyensúlyban levő és az ember számára kedves egységet, sőt haladást jelenti.

A páros tánchoz legalkalmasabb zenét az embert egységre megteremtett Mindenható Isten adja. Élményt nyújtó tánc csakis erre a zenére való mozgás lehet. A tartás, a saját lépések megtanulása önismeretet jelent. A másik félre való odafigyelés pedig tiszteletet, kedvességet és türelmet igényel. Ha ezeket szem előtt tartjuk, jól működik, hirtelen értelmet kap, harmóniát nyer minden. Mindkét oldalon boldogan táncoló párok arca látható. Ez az olykor a férfi, vagy olykor a nő által, de közös gyönyörűsége vezetett páros tánc lehet az ember (férfi és nő) haladása. Mely haladás az elvesztett istenképűség, de a mindeneket kezében tartó Atya Isten felé is.

Holtomiglan vagy holtáiglan... újra?

Beszélhet-e egyáltalán második házasságról hitvalló ember, hiszen aki házasodott, „holtomiglan vagy holtáiglan” mondta ki az esküt, így újránházasodni csak megözvegyülés esetén szabad?!

A válás szomorú valósága annak a világnak, amelyben élünk, és ettől a kérdéstől még hitvalló családok, sőt, lelkipásztorok sem mentesek. Az Európai Unióban a házasságkötések átlagosan 44%-a ér véget válással, azaz szinte minden második!

Jézus nem tiltja ugyan a második házasságot, de azt mondja, hogy „Aki elbocsátja feleségét, és mást vesz el feleségül, házasságtörést követ el ellene; és ha az asszony bocsátja el férjét, és máshoz megy férjhez, szintén házasságtörést követ el.” (Mk 10,11-12) „A házasoknak pedig nem én parancsolom, hanem az Úr, hogy az asszony ne váljon el a férjétől. Ha azonban elválik, maradjon házasság nélkül, vagy béküljön ki a férjével. A férfi se bocsássa el a feleségét.” (1Kor 7,10-11) mondja Pál apostol.

Láthatjuk, hogy nagyon kényes témába fogtunk, de az aktualitása miatt nem tehetjük félre, mivel a valóság sajnos teljesen más képet mutat, mint amit a bibliai tanítás előír.

Nem volt ez régen sem másképp. Isten rendelt a férfi mellé segítőtársat, és lettek ketten egy testté. Vagyis az isteni rend: a házasság egy férfi és egy nő kapcsolata.

Mit tegyünk? Mondjuk azt, hogy elzárkózunk a témától, vagy nem fogadjuk el, ha valaki újránházasodik, sőt megtiltjuk, vagy azt mondjuk, hogy nem tartható össze két ember, ha kiderül, hogy rossz döntés volt a házasság és nem illenek össze, így adhasson az ember magának egy újabb esélyt?

Válás előtt a családtagok általában megpróbálják valahogy összeharmonizálni a házastársakat és reménykednek, hogy együtt maradnak. Ez abban az esetben lehetséges, ha

még van köztük szeretet, és ha van mindkétben akarat arra, hogy megmentsék a zátonyra futott kapcsolatot.

Láthatjuk, hogy a második házasság előtt mindenképpen egy nagyon fájó múlt húzódik meg, amely sokszor egy istenellenes cselekedet vagy egy tragédia. Azaz, aki második házasságra lépett, a mögött van egy elrontott első házasság, valamint egy válás, vagy egy elveszített társ, és az özvegyesség keserű esztendei.

A második házasságot nem lehet csupán egy szempontból vizsgálni. Vizsgáljuk meg külön megözvegyülés és válás esetén.

ÖZVEGYSÉG

Szomorú dolog egyedül maradni egy jó házasság után, ami tragikus véget ért. Lehet, hogy hirtelen halállal ment el a társ, lehet, hogy hosszú betegség előzte meg. Ahhoz, hogy újra lehessen kezdeni, nagyon fontos elfogadni a veszteséget és feldolgozni a gyászt, hogy egy új kapcsolatot lehessen kezdeni, és az új kapcsolatba ne az elveszített társat keresse és vetítse bele az özvegy.

Mégis van ebben az újrakezdésben egy könnyebbesség a váláshoz képest, ha a házasság a társ halála előtt jól működött: tudja, mit kell keresni, milyen egy jó kapcsolat, milyen egy jó házasság. Tudja, hogy mit keres, mi az a családi légkör, amit meg szeretne teremteni újra. Ez az eset egyszerűbb, hiszen aki megözvegyült, az Isten és ember előtt szabaddá válik. Sokan döntenek mégis a magányos özvegyesség mellett, mivel házaseletük szép és teljes volt.

VÁLÁS UTÁN

Amikor egy kapcsolat véget ér, egyik fél általában túllép, és új kapcsolatot kezd nagyon hamar, a másik, az elhagyott fél pedig rengeteg megosztással sajnálja és sajnálatja magát, valamint hibáztatja a másikat, míg új társra nem talál.

Vagyis ebben az esetben mindkét fél újra hibázik, és általában gyorsan rá fognak jönni, hogy a következő kapcsolat sem működik jobban, mint az előző.

Miért? Mert nem keresték meg a hibák valódi okát, és a saját felelősségüket abban, hogy nem működött, valamint nem vontak le következtetéseket.

Így vagy kapcsolatról kapcsolatra fognak vándorolni, vagy beletörődnek a már jól ismert szituációba,

és úgy tesznek, mintha a második jobb lenne, mint az első, pedig nem.

Törvényszerűség: ha nem sikerül megtalálni egy válás után a hibákat, hibás beállítódásokat, amik a váláshoz vezettek, és változni, a második kapcsolatban ugyanaz a szituáció megismétlődik: akit elnyomtak, a másodikban is elnyomott fél lesz, akit megcsaltak, újra megcsalhatják, aki megcsalta a másikat, újra félreléphet. Így nem változik semmi, mert nem küszöbölte ki az okokat, semmit sem tud jobban csinálni, csak társat váltott.

Mivel az első házasság nem működött, nem biztos, hogy tudja az elvált fél, hogy mit keres, leginkább azt tudja, hogy mit nem. Tehát nem olyat szeretne, amilyen eddig volt, de vajon tudja-e, hogyan kell kialakítani, fenntartani egy kapcsolatot, ha ezt korábban nem sikerült, hiszen ezért vált?

Egy kapcsolat felbomlása után idő kell, az idő pedig arra, hogy tanulni lehessen a hibákból. Viszont a második házasság még így is sok nehézségen át vezethet, hiszen itt már nem két alkalmazkodóképes fiatal találkozik, hanem két középkorú, jól vagy kevésbé jól kiforrott személyiség, akiknek formálódniuk kell egymáshoz abban az életkorban, amikor már nem könnyű a formálódás.

Következésképpen, ha jobb házasságot szeretnénk, nem csak a válás lehet a megoldás, mert az a legtöbb esetben csak elmenekülés a problémák elől. A problémák a házastársakban keresendők. Így mivel mindenképpen változni kell ahhoz, hogy egy második kapcsolat működhessen, először érdemes lenne megpróbálni megkeresni a megoldást az első házasságon belül, és megelőzni a válást. Magától, a régi hibákkal a második sem fog működni.

A válás mindenképpen szembemegy az a tökéletes, szép tervvel, amit Isten a férfi és a nő számára elkészített. Egy tönkrement, kiégett, szenvedéssel teli házasságra, ahol nem köteleződik el mindkét fél a bűnbánat és az újrakezdés mellett, nincs jó megoldás. Csak rossz megoldások vannak, még akkor is, ha az egyik házastárs elkeseredetten próbál mindent megtenni a házasságáért. Mivel a házasság „társasjáték”, egyedül nem lehet megoldani.

A válás a sok rossz megoldás közül az egyik rossz megoldás. Ahogy az Ige szavai érvényesek a házasságkötésre – aki nem tudja magát megtartóztatni, az házasodjon meg, mivel jobb házasságban élni, mint égni – úgy talán a válásra is érvényes: aki elviselhetetlen terheket hordoz és elég a rossz házasság poklában, az váljon el. Bűnt követ el Isten tökéletes tervével és akaratával szemben, de irgalmat nyerhet az ember nyomorúságát olyan jól ismerő Isten színe előtt.

Miért imádkozunk?

Sokan azt gondolják, hogy a hosszabb imádságban többet kérhetnek. De hát miért kellene – mint manapság szokás – egyre többért könyörögni Istenhez? Hiszen Ő ott van minden bajunkban, örömeinkben, gondolatunkban, s tudja, mire van szükségünk.

De lássuk, miért is imádkozunk? Olyan munkahelyen dolgoztam, ahol minden szempontból, nagyon vegyes volt a „társaság”. A régebbi időkben, a diktatúra éveiben Istenről nyíltan beszélni nem lehetett, és mint tudjuk, aki ateista volt, vagy templom-kerülő, az bizony előbbre haladt a ranglétrán.

És mégis hallottam az ateistákat, bár elszólva, Istenhez folyamodni. Mert a bajban, a betegségben mindenki Őt hívta. Valahol a tudat alatt mindenki tudja: a megfoghatatlan túl ott van Isten.

Szükségben kell a segítség – szoktuk mondani. De milyen szüksége lehet annak, aki azért imádkozik, hogy nyerjen kedvenc focicsapata, hogy kihúzzák a sorsszámaikat, hogy az áruházban kinézett ruhát meg ne vegye más vagy nyerjen a pályázaton? Egyik ismerősöm azért imádkozott – elmondása szerint – térden állva egész éjszakán át, hogy férje megkaphassa az igazgatói állást. Még szószékről is el-el hangzik, hogy a gazdagságért is kell könyörögni, mert lám: „aki ezért imádkozik, annak megadatik”.

Olvastam régebben egy könyvet, melyben arról van szó, hogy az ifjú fáraó hirtelen megbetegedett és a papok álmatlanságot láttak, miszerint csak akkor jön el a gyógyulás, ha az Istenük kedves imát fog hallani a földről. Mert hát miért imádkoztak azokban az időkben is az emberek? Egy része esőért, másik része napsütésért, aki korán kelt, hogy hamar este legyen, aki bányában dolgozott, hogy napot lásson... És ezek az imák olyan kuszán szálltak fel füstként az égbe, hogy még az egyiptomiak istene sem tudott eligazodni rajtuk. A fáraó végül is meggyógyult, mivel volt egyetlen-egy tetsző ima, mely kedvesen, tisztán szállt felfelé. Egy kisfiú, kiülve házuk tornácára minden este csak így imádkozott: „Köszönök mindent Neked, minden reggelt és minden napot, amit családomnak adsz.” Hát ez a szükség, ennek őszinte belátása, hogy felkelhessünk és tovább mehessünk. Ebben minden benne van: egészség, étel, ruházat, béke, szeretet. Kell-e ennél több?

VERES PIROSKA

Emmaus kurzuson vettek részt a presbiterek

„Ekkor így szóltak egymáshoz: Nem hevült-e a szívünk, amikor beszélt hozzánk az úton, amikor feltárta előttünk az Írásokat? Még abban az órában útra keltek, és visszatértek Jeruzsálembe, ahol egybegyűlve találták a tizenegyet és a velük levőket.” (Lk 24,32-33)

Egyházkerületünk Presbiteri Szövetségének hét egyházmegyei elnöke és főgondnoka vett részt Nagyváradon az Emmaus kurzuson az idei év első félévében. De mi is ez az Emmaus kurzus? Egy olyan kurzus, amely egy mélyebb ismeretet, betekintést ad a résztvevők számára a keresztyén hitben. A kurzus egy lehetőséget kínál a résztvevőknek, hogy jobban megismerjék az Istent, megismerjék azt az Urat, aki Teremtő és formáló Atyánk.

A kurzusnak Nagyvárad-Csillagváros adott otthont. A kurzus irányítói Vinczéné Pálfi Judit előadó tanácsos és Dénes István-Lukács generális direktor, esperes, aki saját gyülekezetében (Élesd) már lebonyolította a kurzust és magával hozott hat tagot a csoportból.

Az áhítatot Vincze Zoltán, a gyülekezet lelkipásztora a Lk 24,15.27.30 versei alapján végezte, és ezzel előkészítette a kurzust elmondván, hogy a tanítványok az út végén felismerték, hogy Jézus az az ember, aki tisztán mutatja Isten igazságát. Bennünket is arra kért, hogy legyünk Emmaus tanítványok, járja mindenki a maga útját, de lelkileg és hitben váljunk megnyílt szemű tanítványokká.

A résztvevők megtekintettek egy rövid ismertető filmet, amiből megtudták, hogy a képzés egy kapu, egy lehetőség a tanulni vágyó keresztyén ember számára. Fontos a rendszeres tanulás, hiszen a református egyház tanító egyház.

A kurzus feladata megismerkedni Isten szavával, igéjével, és hogy Isten igéje a szívünket lángra gyújtsa, és életet adjon számunkra annak olvasására, hallgatására, követésére.

A kurzus célja megismerni és megszeretni a Szentírást, segítséget nyújtani az embereknek Isten Igéje közelebbi megismerésére, lehetőséget ad más módon foglalkozni a Bibliával. A kurzus egy olyan, bibliai történeteket tartalmazó „tananyag”, amelynek segítségével a mai kor embere is, bármely generáció, interaktív formában közelebb kerülhet Istenhez.

Az esperes úr beszámolt az élesdi csoport munkájáról, majd az élesdi kurzuson résztvevők beszéltek arról, hogy számukra a kurzuson való részvétel testvéreket, hitet, lelki békét, reménységet adott. Lehetőséget nyújtott az együtt való imádkozásra, elmélkedésre, a keresztyéni élet és szolgálat önként vállalt cselekedeteire. A résztvevők 15 alkalommal találkoztak a lelkipásztor vezetésével és a csoporttagok a következő témákat dolgozták fel: A keresztyén hit, Növekedés a keresztyén hitben, A keresztyén élet és végezetül bemutatott estét tartottak a gyülekezet előtt.

A kurzus a csoportos foglalkozásokon alapul, ami segíti a közösséggé válást. Előadásokból, imákból, énekekből, gyakorlatokból áll.

A jelenlevő presbiterek két csoportban dolgoztak és a kurzus két feladatát oldották meg. A találkozás végén megfogalmazták azokat a gondolatokat, amelyeket ki-ki a maga gyülekezetébe elmond a kurzuson tanultakról, beszél annak fontosságáról és javaslatot tettek arra is, hogy lehetőség adódjon az egyházmegyékben is a megszervezésére.

Az Emmaus kurzus mélyebb betekintést ad a résztvevők számára a keresztyén hitbe, lehetőséget kínál, hogy jobban megismerjék az Istent, megismerjék az Urat, aki teremtő és formáló Atyánk.

A kerületi Presbiteri Szövetség elnöke, Tóth András megköszönte az előadók munkáját és kifejezte, hogy a kurzuson résztvevők hitben megerősödve, bölcsebben térnek haza otthonukba.

LAKATOS NELLA jegyző

Egyház a világban

**KÁLVINNAL TÖBBET FOGLALKOZNAK
DZSAKARTÁBAN, MINT SOK HELYEN
EURÓPÁBAN**

Yahya Wijaya protestáns professzor, a gazdaságteológia (!) és a szociáletika tudósa Dzsakartában, az indonéz fővárosban. Így fogalmaz: „Kevés figyelem esik Kálvinra,

Yahya Wijaya

még az indonéz kálvinisták között is. Az egyáltalán nem fair, ahogyan a gyökerekkel és a forrásokkal bánunk. Inkább magát Kálvint kellene olvasnunk, mint sem azt, amit róla írtak. Ezért a teológiai hallgatókat arra ösztönözzük, tanulmányozzák a genfi reformátort, kivált etikai meglátásainak és értékeinek az igazolásmódját és érvelésének sajátosságait.

A közgazdaságtan, a szociológia, az összehasonlító vallástudomány hallgatóit kérjük meg az elmélyültebb tanulmányozásra. Azt is vizsgáljuk velük együtt, hogy például politikusok hányszor használják fel Kálvint saját céljaik alátámasztására és eléréséhez.

A korrekt Kálvin-kutatás és idézése nem csak a történelmi hűség és az intellektuális tisztesség kérdése. Ez életbevágó a világprotestantizmus számára, nyilvános elfogadtatásának, megítélésének is, kiváltképpen a gazdaság és a politika területén”.

**APOLLÓ APOSTOLOK, ŪRHAJÓSOK HÍVŐ
GONDOLATAIBÓL**

James Irwin, amikor az Apollo-15-ön eljutott a Holdra, visszatérése után egész életét Istennek szentelte. Megalakította a „Csúcsrepülés Alapítvány” nevű missziói társaságát. Ő fogalmazott így újra meg újra: „Az mindennél fontosabb, hogy Jézus ezen a

Földön járt. Ez sokkal fontosabb, mint hogy az ember a Holdon jár”. – Tíz Bibliával irány a Hold!

1971-ben az Apollo-14 NASA-missziójának három asztronautája tíz Bibliával indult a Holdra. Mikrofilmre felvett Bibliákat vittek magukkal, amiket a NASA készített elő. A tizből a leszállóegységben nyolcat vitt magával Edgar Mitchell űrhajós, amit egy kis zacskóban helyeztek el. Mindegyik mikro-Biblia bélyegméretű volt, borítójukon mikroszkopikus méretben ezzel a felirattal: „Holy Bible” – Szent Biblia. Valamennyi mikro-Biblia 1245 oldalon a King-James féle bibliafordítás szövegét tartalmazta.

Az űrhajós Biblia vagy a Hold-Biblia ötletével az Apollo Imaszövegség nevű szervezet állt elő akkortájt. Ez hívő embereknek volt a szerveződése, akik a világűr-misszióért folyamatosan imádkoztak. – A „világűr nagy imádkozójának, Apolló apostolnak” neveztek John Glennt, aki 2016. decemberének elején 95 évesen hunyt el. Ő volt az első amerikai, aki háromszor körbekeringte a Földet a „Friendship 7” (=Barátság-7) nevű űrhajóban 1962-ben. 1998-ben, 77 évesen még egy világűrutazás részese volt. Így ő lett a legidősebb ember, aki a világűrbe „kihajózott”.

Glenn hívő ember volt. Minden útja előtt, alatt, után sokat imádkozott, imáit sok száz millióan hallgatták, olvassák. 1998-ban ezt nyilatkozta: „Rácsodálkozni ere a gyönyörű teremtett világra, aztán pedig nem hinni Istenben és nem imádni Őt ezért imáinkban – ez teljességgel lehetetlen”.

**KERESZTYÉNÜLDÖZÉS ÉS VILÁGSTATISZTIKA
A KERESZTYÉNISÉGRŐL**

Keresztyén hitük miatt jelenleg a világon mintegy 215 millió férfi és nő, fiatal és idős szenved el valamilyen mértékű üldözést. 2016-ban keresztyén hitük miatt 90 000 embert öltek meg szerte a világon – tudhatjuk meg egy angliai egyházi statisztikából. Adataik szerint 2017 elején mintegy 2 milliárd 479 millió keresztyén él a Földön.

A muszlimok globális mutatója 1 milliárd 784 millió, a hinduké 1 milliárd 31 millió. A római katolikusok száma globálisan 1 milliárd 317 millió, a protestánsoké 626 millió. 2000-2010 között a legtöbb keresztyén mártír a következő országokban halt meg hitéért: Kongóban közel 800 000, az ott dúló polgárháborúban, 1998-2007. között. 72 500-an Algériában, Bangladesben, Egyiptomban, Etiópiában, Malajziában, Észak-Koreában, Szomáliában, Szíriában, Törökországban. 50 000-en Szudánban, az ottani erőszakos

cselekmények miatt. 20 000-en Sri Lankán a keresztyéneknek a polgárháborúban történt megölése révén, 10-10 000-en Myanmarban és Indonéziában az etnikai és a regionális erőszak miatt.

A listán ezres nagyságrendekkel szerepel Afganisztán, Kína, Eritrea, Irak, Irán, India, Mexikó, Nigéria és Pakisztán. 2000-2010 között a keresztyén mártírok száma 1 millió 93 ezer volt világméretben.

**MIT TEHETÜNK A 10 ÉVRE ELÍTÉLT
IRÁNI KERESZTYÉN TESTVÉREINKÉRT? –
PETÍCIÓ, KÖZBENJÁRÓ LEVÉL**

Az Iszlám Forradalmi Bíróság Youcef Nadarkhani protestáns lelkészt és három társát összesen negyven évi börtönre ítélte Teheránban. Erről a Mohabat News iráni keresztyén hírportál számolt be. Ahmadzadeh bíró, a 26 tagú Iszlám Forradalmi Bíróság elnöke azzal vádolta Nadarkhanit, továbbá három társát, hogy ők „szállásadói a házi gyülekezeteknek és a cionista keresztyénség szószólói”.

A vád még több pontot is felsorolt: törvényellenes összejövetelek tartása, illegális szervezkedés a kormányzat ellen, s a nemzet biztonságának veszélyeztetése a keresztyénség terjesztése révén. A legfőbb vád: eredményesen terjesztették a keresztyénséget.

Youcef Nadarkhani

Nadarkhanit korábban négy évi börtön után halálra ítélték hasonló indokokkal, majd 3,1 millió tiltakozó e-mail, twitter nyomán szabadon bocsátották. Most nekünk is módunk van arra, hogy egyetlen klikkeléssel közbenjárjunk érte/értük. Ezen a linken magyarul olvashatjuk a petíciót és indíthatjuk el a megfogalmazott közbejáró sorokat: <http://www.citizenngo.org/hu/pr/73185-ki-allas-az-irani-uldozott-keresztvenyekert> – Élünk ezzel a lehetőséggel!

„Vígán énekelj az Úrnak, te egész föld!”
(Zsolt 100,1)

A Királyhágómelléki Református
Egyházkerület Egyházmegyéinek
Székhelyén

Meghívó

A Nagybányai Református Egyházmegye és a Koltó-Katalini Református Egyházközség tisztelettel meghívja az egyházmegyénk által megbízott kórust a Reformáció 500. évfordulóján megrendezendő Egyházkerületi Kórustalálkozóra.

Ezen ünnepi alkalomra 2017. október 28.-án, szombaton 11.00 órától Koltón (Nagybányai Református Egyházmegye) kerül sor. Az Egyházmegye által delegált kórus két reformációhoz kötődő kórusművel és egy kötelező kórusművel érkezik. A kötelező, közösen éneklendő kórusmű: Berkesi Sándor – Magyar ének.

A tervezett program a következő:

- Ünnepi istentisztelet:
Isten ígétét hirdeti ft. Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke.
- Köszöntések:
- nt. Ecsedi Árpád koltó-katalini lelkipásztor;
- nt. Forró László egyházkerületi főjegyző;
- nt. Gellén Sándor Károly esperes.
- Kórustalálkozó: A koltói „Teleki Sándor” Művelődési házban.
- Szeretetvendégség.

Az egyházmegyék, a Református Kollegiumok és a Partiumi Keresztény Egyetem kórusának a jelentkezését 2017. október 1-ig várjuk! További információkkal Ecsedi Árpád házigazda lelkipásztor szolgál a 0757-016704 telefonszámon, vagy az eccsediarpad74@gmail.com email címen.

Koltó, 2017. július 18.

GELLÉN SÁNDOR esperes

ECSEDI ÁRPÁD lelkipásztor

OROSZ OTÍLIA VALÉRIA egyházkerületi zenei előadó

FÜLÖP GÁBOR egyházmegyei zenei előadó

Hívó, református asszonyok együttimádkozása Nagyváradon

Tizennyolcadik alkalommal tartották meg nőszövetségi konferenciájukat Királyhágómellék református asszonyai Nagyváradon, s habár idén már volt egy nagyszabású találkozó az ottani várbán, ismét oly sokan gyűltek össze, hogy a szépen felújított Nagyváradútvárosi templomot sikerült csordultig megtölteni.

Megszokott módon, zászlóval a kezükben vonultak be a templomba, majd a konferencia megnyitásként Csúry István püspök szólt a gyülekezethez: A virrasztó ember vigyáz arra, miként él. Esztelenül nincs áldás a vágyott életen, de Isten gyermekei rátalálnak a bölcsesség forrására. Mi legyünk azok, akik ebben tanuljuk meg a vigyázat ismeretét! – figyelmeztetett Csúry.

Ezt követően Bogya-Kis Mária, a kerületi nőszövetségi elnök hirdette az Igét az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv 12. részének 13-tól 17-ig terjedő versei alapján: „Amikor Péter zörgetett a bejárati kapunál, egy Rodé nevű szolgálóleány ment oda, hogy hallgatózzék. Ahogy megismerte Péter hangját, örömben nem nyitotta ki a kaput, hanem befutott, és hírül adta, hogy Péter áll a kapu előtt. Azok pedig azt mondták neki, hogy elment az esze. Ő azonban csak erősítette, hogy úgy van. Azok pedig azt mondták, hogy az ő angyala az. Péter pedig tovább zörgetett. Amikor végül kaput nyitottak, és meglátták, elálmélkodtak. Miután pedig kezével hallgatást intett, elbeszélte nekik, hogyan hozta ki őt az Úr a börtönből, majd azt mondta: Adjátok tudtára ezeket Jakabnak és a testvéreknek. Azután kiment, és más helyre távozott.” Az igehirdető szólt azokról a hívő szívű asszonyokról, édesanyjakról, akik hitre nevelik gyermekeiket, hogy ők is megálljanak a hit útján, s majd bizonyosságot tegyenek.

A prédikáció után köszöntések következtek. Szólt Vinczéné Pálfi Judit egyházkerületi

missziói előadó tanácsos; Földesy Márta, a bihari egyházmegye nőszövetségi elnöke; valamint Dénes István-Lukács generális direktor, bihari esperes.

Dr. Baráth Béla debreceni teológiai professzor kezdte az előadások sorozatát. Partium meghatározó zsinatait is említve beszélt a Tiszántúl reformációjáról az 1567. évi zsinatig. A Nagyvárad Kántorok Kórusának éneke után Béczi Csilla zilahi vallásánár, igazgató: *Mit tehet egy keresztyén tanár?* címmel tartott érdekes és gyakorlati előadást, segítséget nyújtva szülőknél és gyermekeknek. A következő előadást Gál Judit debreceni kórházlelkész, lelkigondozó tartotta beszélve az idősek építő jelenlétéről a fiatal családok életében.

Dr. Puskás Csaba, a Szatmári Református Egyházmegye főgondnoka mítoszromboló beszédében figyelmeztetett, az okkult dolgok lelkünk egészségét és az Istenhez való tartozásunkat gyengítik, megsemmisítik, melyeknél nem lehet fontosabb testi egészségünk.

Az Arany János-versösszeállítás meghallgatása után négy gyülekezet is felavathatta nőszövetségi zászlaját: egy egyházközség Győrből, egy az Arad megyei Kisperegéből, kettő pedig a szatmári egyházmegyéből: Pettényből és Kakszentmártonból.

A záró istentiszteleten Györky Szilvia, a Szlovákiai Református Nőszövetség elnöke hirdetett Igét, az ágendai szolgálatot Herdeán Gyöngyi házigazda lelkész nő végezte, majd úrvacsorai közösségben adtak hálát Istennek.

Az elmúlt közel három évtized tapasztalata mondatja azt, hogy vannak asszonyok, akiket, míg egészségük egy kicsit is engedi, semmi sem gátol meg abban, hogy akár több száz kilométert is megtegyenek az együttimádkozásért.

Mintegy ezer asszony élte át ismét ezt a közösségi élményt.

RÁCZ ERVIN

Fricska

Családlátogatáson a lelkipásztor a mindennapi gondokról beszélget, de közben a család fő minduntalan kínálja a lelkipásztort egy kis pálinkával, aki mind szabadkozik, nem fogadja el az italt. Az atyafi csak erősködik a

pálinkával, de a lelkipásztor nem akar kötni állni. Az atyafi kisfia végül odasomfordál a lelkipásztorhoz, és azt mondja neki: – Igyon már egy pohárral, tiszteletes úr, mert apám csak ilyenkor ihat.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Szerkesztőbizottság: Békefy Lajos, Fábián Tibor, Ghitea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Tokár Sándor, Törtös Beáta, Wagner Erik. Felelős szerkesztő: Visky István. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó.

Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726242824, 0259435386. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com
Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkész hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.